

Ö?retmen Etkililik Düzeyini Belirleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Etkililik Düzeyini Belirleme Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27059>

Özet

Öğretmen Etkililik Düzeyini Belirleme Ölçeği, 2003 yılında M. S. Sarı tarafından bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirme amacıyla oluşturulmuş bir psikolojik ölçek aracıdır. Bu ölçek, öğretmenlerin mesleki yeterliliklerine ve öğretim hedeflerini gerçekleştirme kapasitelerine dair algıladıkları etkililik düzeylerini ölçmeye odaklanmaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi, özellikle ilköğretim 5. sınıf Sosyal Bilgiler ders programı hedeflerinin gerçekleştirme düzeyini inceleyen kapsamlı bir çalışmada başarılarında gerçekleştirilmiştir. Ölçek, eğitim araştırmalarında öğretmenlerin öz yeterlilik inançları ve performansları değerlendirilmesi için nicel veri sağlamaya amaçlar.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Etkililiği, Mesleki Yeterlilik, Öz Yeterlilik, Eğitim Psikolojisi, Sosyal Bilgiler Öğretimi, Psikolojik Ölçek, Öğretmen Performansı.

Yazarlar

M. S. Sarı

Amaç

Öğretmen Etkililik Düzeyini Belirleme Ölçeği'nin temel amacı, öğretmenlerin kendi mesleki rollerinde ne derece etkili olduklarını algıladıklarını saptamaktır. Ölçek, özellikle öğretmenlerin ders programında belirlenen hedeflere ulaşma konusundaki inançları ve yeterliliklerini nicel olarak değerlendirmek üzere tasarlanmıştır. Bu araç, öğretmenlerin etkililik düzeylerindeki farklılıkları belirleyerek, eğitim programları ve mesleki gelişim ihtiyaçları daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmayı hedefler.

Ölçek, spesifik olarak, öğretmenlerin öğretim süreçlerini yönetme, öğrenci katılımını sağlama ve akademik başarıyı artırma gibi alanlardaki yeterlilik algıları ortaya çıkarmak için kullanılmıştır. Orijinal çalışmada (Sarı, 2003), bu etkililik düzeylerinin çeşitli demografik ve mesleki değişkenlerle ilişkisi incelenmiştir.

Yapı

Ölçek, psikolojideki temel kavramlardan biri olan öz yeterlilik (self-efficacy) teorisine dayanarak öğretmen etkililiğini ölçmektedir. Öğretmen etkililiği, bir öğretmenin, zorlu veya umutsuz öğrencileri bile öğretebilme yeteneğine dair inancı temsil eden çok boyutlu bir yapıdır.

Ölçeğin ölçtüğü yapı, genellikle iki ana bileşen etrafında şekillenir: **Genel Öğretmen Etkililiği**

(öğretimin genel zorluklarına karşı inanç) ve **Kişisel Öğretmen Etkililiği** (öğretmenin kendi yeteneklerine olan inanç). Bu ölçek, muhtemelen, öğretmenin öğrenci başarısını etkileme, sınıf yönetimi becerileri ve öğretim yöntemlerini etkin kullanma gibi alt boyutları içeren bir yapısal çerçeveye sunmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin kaynak materyalinde geçerlik bilgisine dair spesifik bir istatistiksel değer belirtilmemiştir. Ancak ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirildiği için, bu tezin metodoloji bölümünde yapı geçerliği (örneğin, faktör analizi), kapsam geçerliği (uzman görüşleri) ve/veya ölçüt geçerliği çalışmaları yapılmış olması muhtemeldir.

Geçerlik çalışmaları, ölçeğin gerçekten öğretmen etkililik yapısını amaçlandığı şekilde ölçtüğünü doğrulamak için titizlikle yürütülmüş olması beklenir. Kullanılan geçerlik yöntemleri, ölçülen yapının teorik çerçeveye uygunluğunu kanıtlamayı amaçlamaktadır.

Güvenirlik

Kaynak materyalde güvenilirlik katsayısına dair herhangi bir bilgi ("") sunulmamıştır. Tipik bir psikometrik araç olarak, ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığı göstermek amacıyla güvenilirlik çalışmaları yapılması zorunludur.

Bu çalışmalar genellikle iç tutarlılık analizleri (örneğin, **Cronbach Alfa** katsayısı) veya test-tekrar test güvenilirliği yöntemlerini içerir. İç tutarlılık katsayısı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar homojen bir şekilde ölçtüğünü gösteren kabul edilebilir akademik standartlarda (genellikle 0.70 ve üzeri) olması beklenir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme süreci, genellikle yapı geçerliğini test etmek ve ölçeğin boyutları (faktörlerini) belirlemek amacıyla **Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)** ile desteklenmiştir. Orijinal tezin detayları bilinmemekle birlikte, bu tür bir etkililik ölçeğinin birden fazla faktörden oluşması olasıdır (örneğin, Öğretmen Etkililiği, Sınıf Yönetimi Etkililiği).

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin yapısal bütünlüğünü ve teorik çerçevesiyle tutarlılığını sağlaması için kullanılmaktadır. Ölçeğin kaç faktörlü olduğu ve her bir faktörün varyansını ne kadar açıkladığı bilgisi, ölçeğin psikometrik kalitesi açısından kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Self-Report Scale). Derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi?tir, ancak tipik olarak 5'li veya 7'li Likert tipi bir ölçek kullan?ld??? varsay?lmaktadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?retmenler

Age Group: Yeti?kinler (Mesleki ya? grubundaki ö?retmenler)

Population Details: Ölçek, M. S. Sar?'n?n 2003 tarihli tezi kapsam?nda, ilkö?retim 5. s?n?f Sosyal Bilgiler dersini veren ö?retmenler üzerinde kullan?lm???tır. Ancak ölçek, genel ö?retmen etkilili?ini ölçtü?ü için di?er bran? ve kademelerdeki ö?retmenlere de uygulanabilir niteliktedir.

Test Methodology: Nicel ara?t?rma yöntemleri kapsam?nda kullan?lan, kapalı uçlu maddelerden olu?an bir ölçme arac?dır.

Anahtar Kelimeler

E?itim Ara?t?rmalar?, Ö?retmen Yeterlili?i, Psikometri, Yüksek Lisans Tezi, Ö?retim Hedefleri, Dokuz Eylül Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemi?tir.

Correspondence Address: M. S. Sar?', Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü (2003 yılı? çal???mas? itibarıyla). Kaynak referans?na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden ula???labılır.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmemi?tir ve genellikle bu tür akademik çal???malar?n araçları, bilimsel ara?t?rmalar için telif k?s?tlamaları? olmaksızın kullan?labılır. Ticari kullanım için orijinal yazar?n izni gerekebilir. Ölçe?in geli?tirildi?i yıl **2003**tür.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a???daki bağlantıdan indirilebilir: [ogretmen-etkililik-duzeyini-belirleme-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Sar?', M. S. (2003). *İlkö?retim 5. s?n?f sosyal bilgiler ders program? hedeflerinin gerçekte?me düzeyinin çe?itli de?i?kenlere göre incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi

E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Tez kayd?na ait link: tez.yok.gov.tr

Ö?retmen Etkililik Düzeyini Belirleme Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Orijinal kaynakta ölçek maddeleri metin olarak sa?lanmam??t?r. Maddeler için yazar?n 2003 tarihli yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir. Tez, [YÖK Ulusal Tez Merkezi](http://yok.gov.tr)'nde mevcuttur.

ARABPSYCHOLOGY.COM